

1. PÄÄMÄÄRÄ ALKOHOLIN KULUTUS VÄHENEE HELSINGISSÄ

Toimenpide	Vastuutaho 2013–2016	Toteuma 2010–2016	
Tavoite 1: Alkoholia käyttävä helsinkiläinen vähentää omaa alkoholin käyttöönsä			
<p>Toimenpide 1: Helsingin kaupunki kannustaa ja tukee kampanjoin asukkaiden pyrkimyksiä vähentää omaa alkoholin käyttöönsä. Esim. ”Tipaton tammikuu”, ”Kevennetty kesäkuu”, ”Anna lapselle raitis jouluku”, ”Pudota painoa – vähennä alkoholia”.</p>	<p>Vastuutaho: Sosiaali- ja terveysviraston ehkäisevän työn yksikkö (Ety)</p>	<p>Ety on osallistunut kampanjoihin aktiivisesti vuosittain. Vuosina 2015–16 Ety on ollut mukana seuraavissa kampanjoissa ja tapahtumissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tipaton-tammikuu -kampanja • Malmin rastit-tapahtuma • Helsinki-päivä kesäkuussa • Hyvän mielen vuoksi -kampanja • Ehkäisevän päihdetyön viikon kampanja • Aivoterveysmessut ikäihmisille • Anna lapselle raitis jouluku -kampanja • AUDIT-tukiohjelma tutuksi -kampanja. <p>Kampanjoita on tehty yhteistyössä HUS:n Mielenterveystalo -toiminnan, järjestöjen ja kaupungin muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Ety on aktiivisesti suunnannut tiedotusta alkoholin haitoista sosiaali- ja terveysviraston henkilökunnalle.</p> <p>Ety uutiskirje sosiaali- ja terveysviraston henkilökunnalle on ilmestynyt kolme kertaa vuosittain, osa niistä on ollut teemanumeroita.</p> <p>Ety ylläpitää verkkosivuillaan aineistopankkia, josta löytyvät kaikki Ety tuottamat aineistot ja josta ne ovat kaikkien saatavilla.</p> <p>Tämän lisäksi on tehty laajoja aineiston jakeluja mm. aluetyöyksiköihin ja ikäihmisten palvelujen kotihoitoon.</p> <p>Erityisryhmille tiedottamiseksi on tuotettu venäjän- ja somalinkieliset verkkosivut. Somalinkielinen khat -opas on päivitetty 2014.</p>	

<p>Toimenpide 2: Lisätään helsinkiläisten tietoa alkoholipolitiikan keinoista, alkoholin vaaroista ja päihdepalveluista.</p>	<p>Vastuutaho: Sosiaali- ja terveysviraston ehkäisevän työn yksikkö ja kansalaisjärjestöt</p>	<p>Ety'n toiminnassa on lisätty helsinkiläisten tietoa alkoholipolitiikan keinoista ja alkoholin vaaroista ja päihdepalveluista; kts toimenpide 1 yllä.</p> <p>Sosiaali- ja terveysvirastossa on ehkäisevää päihdetyötä huomioitu Itsehoitosivuilla ja ITE-pisteissä terveysasemilla.</p> <p>Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry ja muut järjestöt: <i>Kampanjoita ja tiedon levittämistä</i> Mm. Tipaton tammikuu, Selvin päin kesään, Asunnottomien yö, Ehkäisevän päihdetyön viikko ja Anna lapselle raitis jouluku –kampanjoiden materiaali levitettiin helsinkiläisiin kohtaamispaikkoihin ja päiväkeskuksiin. Tipaton tammikuu näkyi myös bussipysäkeillä ja metrojen ja ratikoiden digiscreeneillä. EHYT ry ja Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto järjestivät huhtikuussa 2016 #alkoholityöllistää-keskustelun twitterissä.</p> <p>Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry: Helsingin Elokolo on matalan kynnyksen paikka, jossa on mahdollisuus keskusteluun, palveluohjaukseen ja vertaisryhmiin. Vuonna 2014 käyntikertoja oli noin 23 000, vuonna 2015 22 000 ja vuonna 2016 20 000. Elokoloa on esitelty mm. Suomen sosiaalifoorumissa, Päiväkeskusten olympialaisissa, Narinkkatorilla Helsinki-päivänä, Asunnottomien yössä ja Vapaaehtoistoiminnan messuilla.</p> <p><i>Koulutukset ja keskustelutilaisuudet väestölle ja asiantuntijoille</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - EHYT ry on toteuttanut Helsingin yläkouluissa päihteisiin liittyvää koulutusta oppilaille, koulun henkilökunnalle ja vanhemmille vanhempainilloissa. Muutamassa oppilaitoksessa on pidetty Päihdeilmiö-koulutusta nuorille ja Ryhmäilmiö-koulutusta opettajille. Alkoholimainosasiasta on kampanjoitu syksyllä 2014 kaupallisella radioasemalla. Vuonna 2016 koulutuksia toteutettiin yhteensä 92. - Väestölle on pidetty keskustelutilaisuuksia, joissa on ollut mahdollisuus ammattilaisen ja vertaisten tukeen. Lisäksi Ehyt on tahollaan kouluttanut työpaikkoja. - Päihdepäivät 2014, 2015 ja 2016: päihdealan ammattilaisten täydennyskoulutustapahtuma <p><i>Julkaisuja:</i> Päihdekasvatuksen paletti, Onnistunut alkoholipolitiikka on Suomelle mahdollisuus ja EHYT Teema ja EHYT Järjestö julkaisut, EHYT Katsaukset, Opintoaineisto "Onks' uutta tietoo?" - ikähankkeen julkaisu, Päihdeporina rippikoulutyöhön. Seuraavat esitteet vuonna 2016: OECD:</p>
--	---	--

Liite 2: Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman toteutuminen 2010–2016, toimenpidekohtainen kuvaus. 14.2.2017.

		<p>taloutta, terveyttä ja hyvinvointia –hyvän alkoholipolitiikan peruselementit, Tasapainoista alkoholipolitiikkaa –onnistunut alkoholipolitiikka on mahdollisuus, Kohti alkoholilain uudistusta – tutkittua tietoa ja punnittuja näkemyksiä.</p> <p>A-klinikkasäätiön valtakunnalliset sähköiset palvelut ovat myös helsinkiläisten käytettävissä. Ne sisältävät alkoholinkäytön ohella muitakin teemoja. ne ovat tarjolla laajana kokonaisuuksina, joita usein tarvitaan päihdetyössä. Sähköinen palvelukokonaisuus on internet-sivuilla ainalähellä.fi.</p>	
Tavoite 2: Alkoholimainontaa vähennetään Helsingissä			
Toimenpide 1: Helsingin kaupunki kieltää kaiken alkoholimainonnan antaessaan vuokralle omistuksessaan olevia mainospintoja kaupungin alueella.	Vastuutaho: Rakennusvirasto	Nykyisin alkoholilaki kieltää alkoholimainonnan yleisellä alueella. Ennen alkoholilain muutosta 1.1.2015 kaupungin sopimuskumppani ei ollut valmis luopumaan alkoholimainonnasta kokonaan. Vuonna 2013 tehdyn sovintosopimuksen mukaan yhtiö sitoutuu rajoittamaan alkoholimainontaa päiväkotien ja koulujen läheisyydessä.	●
Toimenpide 2: Helsingin kaupunki kieltää kiinteistöjen korjausrakentamisessa käytettävissä suojapeitteissä olevat alkoholimainokset.	Vastuutaho: Rakennusvirasto	Toimenpide on toteutunut lainsäädännön muuttumisen vuoksi.	●
Toimenpide 3: Liikennevälineisiin mainostilaa myytäessä ja sopimuksia tarkistettaessa vastuutahot lisäävät sopimusehtoihin lausekkeen alkoholin mainontakiellosta raitiovaunuissa, metrossa, metroasemilla, linja-autoissa ja pysäkeillä.	Vastuutaho: HKL, Helsingin seudun liikenne, HSL ja Helsingin Bussiliikenne Oy	<p>Alkoholimainontaa koskeva laki on astunut voimaan 1.1.2015. Lakiuudistuksen myötä mietojen alkoholijuomien mainonta kiellettiin yleisillä paikoilla, kuten bussipysäkeillä, liikennevälineissä ja mainostauluilla. Poikkeuksena alkoholimainontaa saa kuitenkin harjoittaa yleisötilaisuuksissa, kuten urheilutapahtumissa ja konserteissa.</p> <p>HKL on ilmoittanut, että JCDecaux'n kanssa tehdyissä metron ja raitiovaunujen mainospaikkasopimuksissa toimenpide huomioitiin seuraavalla kirjauksella: JCDecaux'n tulee ottaa huomioon mainonnan kansainväliset perussäännöt sekä keskuskauppakamarin mainonnan eettisen neuvoston ratkaisut samoin kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ratkaisut.</p>	●
Toimenpide 4: Helsingin kaupungin virastojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen painetuissa tai sähköisissä julkaisuissa ja muussa	Vastuutaho: kaikki kaupungin virastot, liikelaitokset ja	Helsingin kaupungin viestinnästä ja hallintokunnista saatujen tietojen perusteella Helsingin kaupungin painetuissa tai sähköisissä julkaisuissa tai muussa viestinnässä ei julkaista alkoholimainoksia	●

Liite 2: Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman toteutuminen 2010–2016, toimenpideohjeiden kuvaus. 14.2.2017.

viestinnässä ei julkaista alkoholimainoksia.	tytäryhteisöt		
Toimenpide 5: Helsingin kaupungin viestinnän ohjeisiin lisätään alkoholin markkinointia, alkoholimainontaa ja alkoholijuomateollisuuden käyttöä sponsorina koskeva kielto.	Vastuutaho: Kaupunginkansli a	Viestinnän ohjeisiin ei ole tehty laajaa päivitystä eikä ohjeisiin näin ollen ole tehty tätä tarkoitettavaa muutosta. Käytännössä kaupungin viestintä toimii joka tapauksessa tämän vaatimuksen mukaisesti. Sitä edellyttää myös nykyisiin viestinnän ohjeisiin sisältyvä mm. sponsorointia koskeva lausuma: ”Yhteistyökumppaneita valittaessa on varmistuttava siitä, että niiden toiminta sopii yhteen kaupungin omien tavoitteiden ja eettisten periaatteiden kanssa.”	●
Toimenpide 6: Helsingin kaupunki korottaa anniskelupaikkojen ulkotarjoilualueiden asiakaspaikoista perittäviä vuokria	Vastuutaho: Rakennusvirasto	Asiaa on käsitelty yleisten töiden lautakunnassa kesällä 2013, vuokria on korotettu ja sidottu indeksiin.	●
Tavoite 3. Helsingin kaupungin tapahtumat ovat pääsääntöisesti alkoholittomia			
Toimenpide 1: Helsingin kaupungin edustustilaisuudet, tapahtumat ja kaupungin tiloissa pidettävät tilaisuudet ovat pääsääntöisesti alkoholittomia.	Vastuutaho: kaupungin johtajisto ja kaupunginkanslia	Työneuvotteluissa, tapahtumissa ja työlounailla ei tarjolla alkoholia. Myöskään päivällä järjestettävissä edustustilaisuuksissa ei tarjota alkoholia kuin poikkeustapauksissa. Kansainvälisillä kongressivastaanotoilla tai muissa kansainvälisissä tapahtumissa tarjotaan lasillinen mietoja alkoholijuomia vierasta kohti. Tarjolla on myös runsas valikoima alkoholittomia juomia.	●
Toimenpide 2: Helsingin kaupungin virastot ja liikelaitokset pidättäytyvät alkoholin anniskelulupahakemuksista ja anniskelusta tapahtumissaan.	Vastuutaho: Kaikki kaupungin virastot ja liikelaitokset	Niistä hallintokunnista, joista olemme saaneet vastauksen, toimenpide toteutuu pääsääntöisesti. Esimerkiksi kaupunginkansliassa toimitaan tämän toimenpiteen mukaisesti. Kaikista hallintokunnista ei ole saatu ajantasaista tietoa.	●
Toimenpide 3: Helsingin kaupungin henkilöstötilaisuudet ovat pääsääntöisesti alkoholittomia	Vastuutaho: Kaikki virastot, liikelaitokset, henkilöstöjärjestöt ja henkilöstö	Niistä hallintokunnista, joista olemme saaneet vastauksen, toimenpide toteutuu pääsääntöisesti. Kaikista hallintokunnista ei ole saatu ajantasaista tietoa.	●
Toimenpide 4: Helsingin kaupunginvaltuuston kokousten ja tilaisuuksien yhteydessä tapahtuvasta alkoholijuomien myynnistä luovutaan.	Vastuutaho: Kaupungin johtajisto ja kaupunginkanslia	Valtuustoravintolan juoma- ja ruokatarjoilusta vastaa Palmia Oy (Ravintolapalvelut), joka hallinnoi tilan anniskeluoikeuksia. Tilaisuuksissa, jotka kaupunginkanslia järjestää noudatetaan toimenpide 1:ssä mainittuja	●

		periaatteita.	
Tavoite 4: Alkoholilainsäädännön noudattamisen valvontaa tehostetaan			
<p>Toimenpide 1: Poliisi tehostaa alkoholijuomien häiritsevän käytön ehkäisyä ja valvontaa esimerkiksi puistoissa, lasten leikkipuistoissa ja julkisissa liikennevälineissä.</p>	<p>Vastuutaho: Helsingin poliisilaitos</p>	<p>Helsingin poliisilaitoksen tulossopimuksessa on määritetty yhdeksi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvonnan painopisteeksi puuttuminen häiritsevään julkijuopotteluun. Erityisenä painopisteenä on mainittu alaikäisten alkoholin hallussapito ja nauttiminen.</p> <p>Valvontaa alkoholin julkiseen nauttimiseen on kohdennettu poliisipartioiden valvontana vuosien 2014 ja 2015 ajan. Erityisiä valvontaoperaatioita on järjestetty esim. koulujen päättyessä ja alkaessa sekä nuorisolle suunnattujen tapahtumien (konsertit yms.) yhteydessä.</p> <p>Helsingin poliisilaitos on valvonut alaikäisten alkoholin hallussapitoa/maahantuontia myös laivamatkustajaliikenteessä. Lisäksi loppuvuodesta 2014, ns. pikkujoulukaudella, ylläpidettiin aiheeseen puuttuvaa tehovalvontaa Helsingin ydinkeskustan alueella useamman viikonlopun ajan.</p> <p>Valvontojen yhteydessä poliisi on puuttunut häiritsevään alkoholinkäyttöön joukkoliikenneasemilla ja -kulkuvälineissä jne. Kaikkien alle 18-vuotiaiden osalta poliisi tekee lastensuojeluilmoituksen sosiaaliviranomaiselle sekä ilmoittaa pääsääntöisesti myös lapsen huoltajalle.</p> <p>Helsingin poliisilaitoksessa oli päihdekiinnottoja vuonna 2014 yhteensä 9790 henkilöä, joista alle 18 -vuotiaita 112 henkilöä. Vuonna 2015 päihdekiinnottoja oli 9735, joista alle 18-vuotiaita 123 henkilöä.</p>	●
<p>Toimenpide 2: Poliisi ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto tehostavat alkoholin anniskelutoiminnan ja vähittäismyynnin valvontaa, erityisesti alkoholijuomien myymistä ja välittämistä alaikäisille ja päihtyneille.</p>	<p>Vastuutaho: Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Helsingin poliisilaitos ja Päivittäiskauppa ry</p>	<p>Helsingin poliisilaitos tekee jatkuvaa kahdensuuntaista yhteistyötä Etelä-Suomen aluehallintoviraston kanssa, muun muassa tietojenvaihdot ja yhteiset valvontaoperaatiot. Valvonnan yhteydessä on tullut esiin ravintoloissa tapahtuneita alaikäisille henkilöille anniskeluja. Näiden tapausten määrä vuositasolla on kuitenkin melko vähäinen, suhteessa ravintolatoiminnan volyymeihin. Esille tulleissa tapauksissa poliisi käsittelee asian usein rangaistusmääräysmenettelyllä (ns. sakko) ja aluehallintovirasto määrää anniskeluluvan haltijalle hallinnollisena sanktiona määräaikaisen anniskeluluvan peruuttamisen.</p> <p>Helsingin poliisilaitos on kehittänyt omaa kenttätoiminnan yhteydessä tapahtuvaa valvontaprosessiaan - uusittu malli otettiin käyttöön vuoden 2015 alussa. Siinä kehitetään</p>	●

Liite 2: Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman toteutuminen 2010–2016, toimenpidekohtainen kuvaus. 14.2.2017.

		<p>alaikäisille ravintoloissa tapahtuvan anniskelun valvontaa sekä lisätään vähittäismyyntin valvontaa.</p> <p>Alaikäisille anniskelu ravintoloissa on edelleen vähentynyt. Anniskelu- ja vähittäismyyntipaikkojen valvontaa on jännevoiteltu valitsemalla jokaiseen kenttärhyhmään oto-asiatuntija. Näitä henkilöitä on koulutettu vuoden 2015 lopussa.</p> <p>Helsingin poliisilaitoksessa seurataan kuukausittain ryhmien tekemien anniskelu- ja vähittäismyyntivalvontojen lukumäärää. Vuositasolla anniskelu- ja vähittäismyyntipaikan valvontoja tehdään poliisilaitoksen aloitteesta yli 500, jotka valikoituvat ennalta harkitun tarpeen perusteella.</p>	
<p>Toimenpide 3: Helsingin kaupunki kieltää alkoholin anniskelun klo 22:n jälkeen vuokralle antamallaan ulkotarjoilualueilla, jos alueella on asuintaloja. Tämä anniskelurajoitus liitetään vuokraehtoihin kaupungin vuokratessa ulkotarjoilualueita.</p>	<p>Vastuutaho: Kiinteistövirasto, 2011 alkaen rakennusvirasto/ AVI</p>	<p>Aluehallintovirasto myöntää anniskeluluvan, kaupunki vuokraa maa-alueen. Helsingin kaupungin terassiohjeen mukaan asuinkiinteistöjen läheisyydessä terrassien aukioloaika on rajattu klo 07.00-22.00 välille.</p> <p>Lisäksi alkoholilupaviranomainen voi rajoittaa anniskeluaikaa, anniskelualueita, anniskeltavien alkoholijuomien lajeja tai asiakaspaiikkojen määrää anniskeluluvassa. Tämän lisäksi se voi asettaa anniskelun valvonnan ja järjestyksenpidon kannalta tarpeellisia ehtoja.</p>	●
2.PÄÄMÄÄRÄ LAPSIA JA NUORIA SUOJELLAAN ALKOHOLILTA			
Toimenpide	Vastuutaho	Toteuma	
Tavoite 1. Raittiiden nuorten osuus nuorista lisääntyy ja mahdollinen alkoholin kokeilu- ja käyttöikä myöhentyy			
<p>Toimenpide 1: Kehitetään edelleen alkoholista ja sen terveyshaitoista kertovaa opetusta, neuvontaa ja valistusta peruskouluissa, toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa ja lukiossa. Peruskoulujen 7. luokkien oppilaiden vanhemmille laaditaan tiedote ”Nuoret ja alkoholi”. Ammatillisten oppilaitosten opiskelijoille laaditaan kohdennettu terveyden edistämisen ohjelma alkoholin kokeilun ja käytön vähentämiseksi.</p>	<p>Vastuutaho: Opetusvirasto ja sosiaali- ja terveysviraston koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä Klaari Helsinki</p>	<p>Opetusviraston toiminnassa alkoholista ja sen terveyshaitoista kertovaa opetusta, neuvontaa ja valistusta on kehitetty peruskouluissa, toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa ja lukiossa.</p> <p>Opetusvirasto ja Klaari Helsinki ovat järjestäneet peruskouluikäisten kanssa työskentelevälle opetus- ja nuorisotoimen sekä muulle kaupungin henkilöstölle päihdekasvatukseen perehdyttävää täydennyskoulutusta. Koulutuksessa on paneuduttu nuorten päihteettömyyttä tukevien toimintamallien ja -menetelmien hyödyntämiseen opetuksessa ja vanhempainilloissa.</p> <p>Ammatillisista oppilaitoksissa ei ole erillistä ohjelmaa, mutta teema on upotettu opetukseen ja opiskelijahuoltoon läpäisyperiaatteella.</p> <p>Kouluissa ja oppilaitoksissa on opetussuunnitelman perusteiden niiltä edellyttämät oppilashuoltosuunnitelmat, jotka laaditaan yhteistyössä henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Suunnitelmassa kuvataan tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen sekä yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon</p>	●

opetuksen välillä. Suunnitelmaa laadittaessa sovitaan menettelytavoista, joilla henkilöstö, oppilaat ja huoltajat sekä yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan. Samalla sovitaan suunnitelmasta tiedottamisesta edellä mainituille.

Klaari Helsinki on laatinut *Alaikäiset ja alkoholi – Vinkkejä vanhemmille* -esitteen sekä yhteistyössä opetusviraston kanssa oppaan päihdetoimintasuunnitelman laatimiseen Helsingin kouluille ja oppilaitoksille. Klaari on tehnyt yhteistyötä ehkäisevän päihdetyön menetelmien osalta kansalaisjärjestöjen kanssa, mm. EHYT ry:n kanssa.

6. -luokkalaisille suunnattua ehkäisevän päihdetyön toimintamallia Valintojen Stooria uudistetaan syksyn 2016 ja kevään 2017 aikana. Päihteiden käytöltä suojaavien tekijöiden lisäksi toimintamalliin otetaan mukaan turvataidot, tunne- ja kaveritaidot, käyttäytyminen sosiaalisessa mediassa sekä omien valintojen seuraukset. Klaari Helsinki toteuttaa uudistusta yhteistyössä Espoon nuorisotoimen, Vantaan ehkäisevän päihdetyön ja Väestöliiton kanssa. Toteutuksessa hyödynnetään myös Nuorisosiainkeskuksen Narrin näyttämön ja Kulttuuriareena Glorian työntekijöiden osaamista.

Kouluterveydenhuollossa lasten ja nuorten päihteettömyyttä on edistetty päihteiden käytön puheeksiotolla ja kartoituksella (5lk alkaen, Adsume, nuorten päihdemittaria käytetään terveystarkastusohjelman mukaisesti 8lk) sekä motivoivan haastattelun avulla. Koululaisten vanhemmille on käytetty Audit-kyselyä laajojen terveystarkastusten yhteydessä. Kouluterveydenhuolto on ollut mukana toteuttamassa Valintojen stoori -toimintaa (Klaari Helsingin koordinoima päihdekasvatusmenetelmä kuudesluokkalaisille). Lisäksi lännen alueella on ollut Raittiina radalla -toimintaa peruskoulun 6. luokkien oppilaille (toiminta vastaa Valintojen stooria).

Terveystarkastajat ovat osallistuneet päihteettömyyttä tukeviin teemapäiviin, tempauksiin ja vanhempainiltoihin. Henkilöstö on osallistunut kaupungin järjestämiin täydennyskoulutuksiin. Terveystarkastajat ovat osallistuneet kouluissa ja oppilaitoksissa päihdetoimintasuunnitelmien suunnitteluun ja laadintaan. *Nuorten päihteettömyyden tukeminen* -vanhempainiltoimintamalli on kouluilla käytössä (alakoulusta yläkouluun kansi). Terveystarkastajat voivat käyttää kyseistä mallia osana omaa työtään.

Viranomaisyhteistyötä (lastensuojeluilmoitus) on tehty alaikäisen alkoholin käytön osalta.

Opiskeluterveydenhuolto:

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukainen opiskeluhuoltosuunnitelma on laadittu Helsingin toisen

Liite 2: Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman toteutuminen 2010–2016, toimenpideohtainen kuvaus. 14.2.2017.

		<p>asteen oppilaitoksissa:</p> <p><i>"Toimintaohje opiskelun edellytysten turvaamiseksi"</i>. Toimintaohjeessa kuvataan mm. päihdeongelmien ennaltaehkäiseminen ja niihin puuttuminen sekä toimenpiteet. Toisen asteen oppilaitoksissa ja ammattikorkeakouluissa päihteiden käyttöön puututaan aina toteuttamalla yhteistyössä laadittuja päihdeohjelmia. Opiskelijoita tuetaan päihteettömään elämäntapaan; päihteiden käyttö otetaan puheeksi terveystarkastuksissa ja muissa terveystapaamisissa hyödyntäen päihdemittareita, (mm. Adsume, Audit). Lisäksi ammattikorkeakoulujen sähköiseen terveyslomakkeeseen on liitetty Audit-seulontamittari. Terveystarkastajalla on aktiivinen rooli oppilaitoksissa järjestettäviin hyvinvointitapahtumiin, joissa yhtenä osa-alueena on päihteiden käytön ennaltaehkäisy.</p> <p>Opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajat ovat osallistuneet mm. kaupungin ja kolmannen sektorin järjestämiin täydennyskoulutuksiin.</p> <p>Ammatillisissa oppilaitoksissa ja ammattikorkeakouluissa huomioidaan lisäksi Sora-säädösten (soveltumattomuuden ratkaisut; tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa peruskoulutuksessa) vaatimukset.</p>	
<p>Toimenpide 2: Koulujen ja kotien välisessä yhteistyössä, kuten vanhempainilloissa, otetaan puheeksi vanhempien vastuu alkoholilainsäädännön noudattamisesta ja erityisesti alkoholin välittämisen lainvastaisuus ala-ikäisille.</p>	<p>Vastuutaho: Opetusvirasto ja Klaari Helsinki</p>	<p>Kouluja on informoitu mm. Rehti-tiedotteessa 7/2014 seuraavasti: Koulun tehtävä on tukea nuorten päihteettömyyttä yhdessä vanhempien kanssa. Ajantasaistettu opas päihdetoimintasuunnitelman laatimiseen on julkaistu Klaari Helsingin internetsivuilla osoitteessa: www.klaari.munstadi.fi > Materiaalit. Samassa osoitteessa on myös uudistettu <i>Nuorten päihteettömyyden tukeminen</i> -vanhempainiltamalli.</p> <p>Koulut ja oppilaitokset ovat tiedottaneet oppilaille, opiskelijoille ja heidän vanhemmilleen päihteiden käytön ehkäisyn ja puuttumisen toimintamalleista ja menettelytavoista lukuvuosittain.</p> <p>Klaari Helsinki on lähettänyt keväällä 2016 peruskouluikäisten vanhemmille kirjeen, jossa on <i>10 vinkkiä siitä, miten huoltajat voivat ehkäistä nuoren päihteiden kokeilua ja käyttöä</i>.</p> <p>Myös ammatillisten oppilaitosten ja kotien välisessä yhteistyössä, kuten vanhempainilloissa, otetaan puheeksi vanhempien vastuu alkoholilainsäädännön noudattamisesta ja erityisesti alkoholin välittämisen lainvastaisuus alaikäisille.</p>	
<p>Toimenpide 3: Alkoholin myyntiä ja</p>	<p>Vastuutaho:</p>	<p>Vuosina 2015 ja 2016 on järjestetty ostokokeita Helsingin Pakka-toiminnassa läntisen Helsingin</p>	

Liite 2: Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman toteutuminen 2010–2016, toimenpideohtainen kuvaus. 14.2.2017.

<p>välittämistä alaikäisille valvotaan järjestämällä alkoholijuomien ostokokeiluja.</p>	<p>Sosiaali- ja terveysviraston aikuisten ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön yksikkö (Ety), Klaari Helsinki ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto</p>	<p>alueella. Vuonna 2015 ostokokeet kattoivat tupakan ja alkoholin, vuonna 2016 otettiin myös rahapelit mukaan ostokokeisiin. Yhteistyötä tehdään oppilaitosten kanssa.</p> <p>Lisäksi Helsinki osallistui EHYT ry:n digipelaamisen ostokokeisiin syksyllä 2016.</p>	
<p>Toimenpide 4: Helsingin kaupunki avaa verkkosivulleen (www.hel.fi) palautekanavan, johon kaupunkilaiset voivat antaa palautetta alkoholilainsäädännön rikkomisesta.</p>	<p>Vastuutaho: Kaupunginkanslia</p>	<p>Palautekanava, johon voi antaa palautetta alkoholilainsäädännön rikkomisesta, on toteutettu ja otettu laajamittaiseen käyttöön hel.fi-portaalissa vuonna 2014 osana kaupungin yleistä sähköistä palautejärjestelmää.</p>	<p>●</p>
<p>Tavoite 2. Aikuisten alkoholin käytöstä lapsille ja nuorille aiheutuvat haitat vähenevät Helsingissä</p>			
<p>Toimenpide 1: Helsingin kaupunki nimeää koordinoivan vastuutahon, johon Etelä-Suomen aluehallintovirasto voi ottaa yhteyttä selvittääkseen anniskelupaikan sopivuuden alueelle esimerkiksi päiväkotien ja koulujen sijainti huomioon ottaen.</p>	<p>Vastuutaho: Kaupunginkanslia</p>	<p>Seurantatyöryhmän mielestä toimenpide ei ole tarkoituksenmukainen, koska prosessi tälle asialle on olemassa. Nykyisen prosessin mukaan Aluehallintovirasto ottaa yhteyttä suoraan sen alueen päiväkoteihin, kouluihin ym., jonne anniskelupaikkaa suunnitellaan.</p>	<p>●</p>
<p>Toimenpide 2: Päiväkodit ja koulut ilmoittavat anniskelupaikoista johtuvat ongelmat Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.</p>	<p>Vastuutaho: Päiväkodit ja koulut</p>	<p>Anniskelupaikoista johtuvat ongelmat eivät ilmene päiväkotien toiminnassa. Jos ongelmien ilmenee, ollaan yhteydessä aluehallintovirastoon. Anniskelua koskevat ehdot ja niiden noudattamisen valvonta kuuluvat aluehallintovirastolle, joka myöntää anniskeluluvat.</p> <p>Kouluja on informoitu asiasta mm. Rehti-tiedotteessa 7/2014 seuraavasti: Päiväkodit ja koulut ilmoittavat anniskelupaikoista johtuvat ongelmat Etelä-Suomen aluehallintovirastoon (Helsingin kaupungin vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelma, s. 24). Vapaamuotoiset ilmoitukset lähetetään osoitteeseen: kirjaamo.etela@avi.fi.</p>	<p>●</p>
<p>Toimenpide 3: Helsingin kaupungin kiinteistövirasto täydentää voimassa</p>	<p>Vastuutaho: Rakennusvirasto</p>	<p>Seurantaryhmän mielestä toimenpide ei ole tarkoituksen mukainen, koska prosessi tälle asialle on olemassa. Anniskelua koskevat ehdot määritellään tällä hetkellä Aluehallintoviraston</p>	<p>●</p>

<p>olevaa ohjettaan ulkotarjoilualueista ehdolla, jonka mukaan alkoholijuomia ei anniskella lasten päiväkotien ja koulujen läheisyydessä niiden toiminnan aikana.</p>		<p>myöntämässä anniskeluluvassa.</p>	
<p>Tavoite 3. Lasten ja nuorten alkoholinkäyttöön puuttumista tehostetaan</p>			
<p>Toimenpide 1: Terveyskeskuksen päivystyksissä noudatetaan toimintamallia, jonka mukaan kaikista alle 18-vuotiaista selvästi päihtyneistä tehdään lastensuojeluilmoitus ja ilmoitus vanhemmille. Alle 13-vuotiaista pyydetään psykiatrin konsultaatio ja nuorisopsykiatrisen yksikkö arvioi 13–15-vuotiaiden nuorisopsykiatrisen ja päihdehoidon tarpeen sekä ohjaa tarvittaessa hoitoon nuorisoasemalle.</p>	<p>Vastuutaho: Sosiaali- ja terveysvirasto</p>	<p>Terveyskeskuksen päivystyksissä on toteutettu ohjelman mukaista toimintamallia, joka myötäilee STM:n (2006) ohjeistusta päihtyneen henkilön akuuttihoito (16 vuotta täyttäneet). Sosiaali- ja terveysviraston terveys- ja päihdepalvelujen osastolla laadittu toimintamalli ja ohjeistus alaikäisten potilaiden hoitoonohjaus päihdemyrkytys- ja yliannostustilanteissa tai päihtyneen asiakkaan fyysisen trauman hoidossa on käytössä. Toimintamalli on käytössä helsinkiläisten osalta Haartmanin ja Malmin päivystyksissä sekä Selviämishoitoasemalla. Lisäksi mallin käyttö on laajentunut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin, HUSin Lasten ja Nuorten sairaalaan, sekä Töölön ja Meilahden sairaalaan.</p> <p>Alaikäisen kohdalla lastensuojeluilmoitus tehdään sosiaalipäivystykseen ja samalla sovitaan ilmoittamismenetelmä vanhemmille. Vanhemmat pyritään saamaan kotiuttamistilanteeseen mukaan. Päivystyskäynnin jälkeinen jatkoselvittely tapahtuu potilaan ja perheen asuinalueella. Päihdeasioissa jatkoselvittelypaikka on nuorisoasema.</p> <p>Samaa käytäntöä noudatetaan selviämishoitoasemalle päätyneiden alaikäisten kohdalla.</p> <p>Kaikissa toimintamallia käyttävissä yksiköissä huomioidaan myös se, että aikuispotilaista, joilla on alaikäisiä lapsia, tehdään tarvittaessa lastensuojeluilmoitus.</p>	<p>●</p>
<p>Toimenpide 2: Lapsen tai nuoren asiaa hoitavat työntekijät ottavat aina yhteyttä vanhempiin ja sosiaalityöntekijään tavatessaan alaikäisen, jolla on alkoholijuomia tai joka on päihtynyt.</p>	<p>Vastuutaho: Sosiaali- ja terveysvirasto, opetusvirasto ja nuorisoasiainkeskus</p>	<p>Koulusta otetaan aina yhteyttä vanhempiin, tarvittaessa myös terveydenhuoltoon, poliisiin ja/tai lastensuojeluun, jos oppilaalla epäillään olevan hallussaan tai on alkoholijuomia tai hänen epäillään olevan tai hän on päihtynyt. Myös ammatillisista oppilaitoksista nuoren asiaa hoitavat työntekijät ottavat aina yhteyttä vanhempiin ja sosiaalityöntekijään.</p> <p>Nuorisoaseman osalta tämä toimenpide toteutuu entistä paremmin, kun nuorisoasematoiminta on keskitetty ja Nuorisoaseman toimintakulttuuri on yhdenmukaistettu.</p> <p>Nuorisoasiainkeskuksen Päihdeohjelman mukaan päihtyneenä nuorisotalolta tai sen välittömästä läheisyydestä tavoitetusta nuoresta, nuorisotalon työntekijä ilmoittaa viipymättä asiasta nuoren</p>	<p>●</p>

Liite 2: Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman toteutuminen 2010–2016, toimenpidekohtainen kuvaus. 14.2.2017.

		<p>vanhemmille.</p> <p>Oppilaitoksen henkilökunnalla, joka epäilee opiskelijan olevan päihtynyt, on velvollisuus puuttua asiaan. Ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevan opiskelijan päihde epäilyn yhteydessä on otettava kantaa myös työturvallisuustekijöihin. Alaikäisen opiskelijan päihteiden käytön tilanne arviossa on huomioitava vanhempien osallistuminen sekä mahdollinen viranomaisyhteistyö, lastensuojeluilmoitus. (Opetusviraston ryhmäkirje 23, 21.3.2012)</p> <p>Haartmanin ja Malmin sairaaloiden päivystyksistä ilmoitetaan sosiaalityöntekijälle tai sosiaalipäivystykseen silloin, kun potilaana on päihtynyt henkilö, jolla on alaikäisiä lapsia.</p>	
<p>Toimenpide 3: Ylläpidetään Helsingissä puuttumisen ja nollatoleranssin kulttuuria, jonka mukaan poliisi puuttuu aina alaikäisten julkijuopotteluun ja aikuisten häiritsevään julkijuopotteluun. Alaikäisten kohdalla noudatetaan Klaari Helsingin Puutu Nyt! -toimintaohjetta.</p>	<p>Vastuutaho: Helsingin poliisi, sosiaali- ja terveystoimi, järjestöt, nuorisosiainkeskus, Helsingissä tapahtumia järjestävät yritykset ja helsinkiläiset</p>	<p>Asia on huomioitu Helsingin poliisilaitoksen tulossopimuksessa, jossa todetaan alaikäiset erityiseksi kohderyhmäksi. Puutu Nyt -toimintaohjeen sisältö on ollut poliisilaitoksessa käytössä usean vuoden ajan.</p> <p>Helsingin poliisilaitoksessa seurataan kuukausittain hälytys- ja valvontaryhmien sekä ennalta estävän toiminnan ryhmien tekemien lastensuojeluilmoitusten määrää. Lastensuojeluilmoitusten perusteena on hyvin usein alaikäisen alkoholin nauttiminen tai hallussapito.</p>	●
<p>Toimenpide 4: Organisoidaan kaupan, nuorisotoimen, sosiaaliviranomaisten ja poliisin jalkautuvaa yhteistyötä aikoina, jolloin tiedetään alkoholijuomien myynnin lisääntyvän, kuten koulujen alkaessa ja päättyessä, vappuna ja juhlapyhien aikaan.</p>	<p>Vastuutaho: Nuorisosiainkeskus, Klaari Helsinki, Päivittäistavarakauppa ry, Vähittäiskaupat ja Helsingin poliisilaitos</p>	<p>Helsingin poliisilaitos koordinoi mm. alaikäisten alkoholin käyttöön ja hallussapitoon liittyvää valvontaa ja aihealueen ilmiöitä kolmen viikon välein järjestettävissä sidosryhmäpalavereissa, joihin osallistuu poliisin lisäksi Helsingin kaupungin, kolmannen sektorin vapaaehtoisjärjestöjen sekä joukkoliikenteen operaattoreiden edustajia.</p> <p>Helsingin poliisilaitos on ollut osaltaan mukana vuonna 2014 ylihallinnollisessa teemavalvontaoperaatiossa jossa poliisin osuutena oli nimenomaisesti valvoa alaikäisten alkoholin maahantuontia matkustajaliikenteessä. Osana poliisin jatkuvaa toimintaa matkustajaliikenteeseen kohdistettua valvontaa on painotettu ajallisesti siten, että sillä on pyritty vaikuttamaan mahdollisimman tehokkaasti toimenpidekohdassa mainittuihin ajankohtiin.</p> <p>Helsingin poliisilaitos on lisäksi sitoutunut tekemään ravintoloihin kohdistuvaa valvontaa yhteistyössä Tullin ja Rajavartiolaitoksen kanssa (ns. PTR-yhteistyö).</p> <p>Toimintamalli Puutu nyt! On kehitetty Klaari Helsingissä yhteistyössä sosiaalitoimen ja poliisin</p>	●

		kanssa. Toimintamalli on pysyvästi käytössä Poliisin ja sosiaalitoimen yhteistyönä.	
3.PÄÄMÄÄRÄ: ALKOHOLIN ONGELMAKÄYTTÖÖN PUUTUTAAN VARHAIN			
Toimenpide	Vastuutaho	Toteuma	
Tavoite 1. Alkoholinkäytön varhaista havaitsemista ja matalan kynnyksen päihdepalvelujen saantia tehostetaan			
<p>Toimenpide 1: Lyhytneuvonta (mini-interventio) otetaan käyttöön terveyskeskuksen päivystysvastaanotoilla, terveysasemien avosairaanhoidossa, äitiys- ja lastenneuvoloissa, kaupunginsairaalassa, työterveyshuollossa ja sosiaaliviraston toimipisteissä.</p>	<p>Vastuutaho: Sosiaali- ja terveysvirasto ja Työterveys Helsinki</p>	<p>Tuettu koulutuksen ja konsultaation menetelmin yksiköiden toimintaa, vastaava toiminta jatkuu systemaattisesti.</p> <p>Neuvoloissa on laajennettu Audit –testi käytössä. Se tehdään raskauden ensikäynnillä sekä lapsen 4 kuukauden, 18 kuukauden ja 4 vuoden tarkastusten yhteydessä. Kysely tehdään molemmille vanhemmille. Alkoholinkäytöstä keskustellaan vanhempien kanssa vastaanotolla ja tarvittaessa konsultoidaan tai lähetetään terveysaseman päihdetyöntekijälle tai päihdeäidin ollessa kyseessä erikoissairaanhoitoon.</p> <p>Kouluterveydenhuollossa Audit-kysely lähetetään vanhemmille kouluterveydenhuollon esitietolomakkeiden mukana (laajat terveystarkastukset 1. lk, 5. lk ja 8. lk). Alkoholinkäytöstä keskustellaan vanhempien kanssa vastaanotolla erityisesti perheen ja lapsen hyvinvoinnin näkökulmasta.</p> <p>Terveysasemilla Audit-testi on käytössä. Audit on viraston yksi terveyshyötyindikaattoreista. Toteutuneen rakenteisen kirjaamisen seuranta ja toiminnan johtaminen on ydintyötämme terveysasemilla.</p> <p>Sosiaali- ja terveysviraston palveluissa siirrytään aiempaa systemaattisemmin käyttämään terveys- ja hyvinvointi-indikaattoreita, joihin sisältyy Audit-testi.</p> <p>Audit-testi on käytössä sisätautien poliklinikalla. Esimerkiksi Malmin sisäkl diabetes-sairaanhoitajan vastaanotolla toteutetaan lyhytneuvonta sekä tarvittaessa ohjataan potilaat päihdepalvelujärjestelmään.</p> <p>Kotihoidossa kiinnitetään huomiota entistä enemmän asiakkaiden alkoholinkäyttöön ja pyritään lisäämään Audit- testin käyttöä.</p> <p>Työterveyshuollossa alkoholinkäyttö otetaan puheeksi vastaanottokäynneillä. Audit kyselyä käytetään yhtenä välineenä arvioitaessa alkoholinkäyttöä ja mahdollisia haittoja asiakkaan työkyvylle ja terveydentilalle. Tarvittaessa työterveyshuolto ohjaa asiakkaita kaupungin päihdepoliklinikoille</p>	●

Liite 2: Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman toteutuminen 2010–2016, toimenpideohtainen kuvaus. 14.2.2017.

		päihdeongelman hoitoon.	
Toimenpide 2: Laaditaan vuoden 2011 loppuun mennessä alkoholipotilaan hoidon hoitokokonaisuus, jossa on huomioitu eri-ikäisten perustason ja erityistason hoito.	Vastuutaho: Sosiaali- ja terveysvirasto	Prosessikuvaus alkoholipotilaan hoitokokonaisuudesta on laadittu. Eri-ikäisten alkoholipotilaiden hoitokokonaisuus on tarkentunut Nuorisoaseman siirryttyä terveys ja päihdepalveluihin. Nuortenhoitokokonaisuus siten, että eri-ikäisten nuorten päihdehoitojen arviointiin ja hoidon toteuttamisvastuuseen on luotu HUS:n kanssa neuvottelemalla selkeä arviointi ja hoitostrukturi. Kategorinen ikäjako yli ja alle 18v päihteitä käyttävien nuorten hoitopalveluista on poistunut.	●
Toimenpide 3: Vahvistetaan päihdetyön osaamista lisäämällä päihdetyön koulutusta sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstölle.	Vastuutaho: Sosiaali- ja terveysvirasto	Organisaation päihdetyön osaamista on vahvistettu terveys- ja päihdepalveluissa, järjestämällä systemaattisesti keskitettyä sekä erityistason koulutusta sosiaali- ja terveydenhuollonhenkilöstölle. Osa koulutuksista on räätälöity toimintayksiköiden tarpeen mukaan esimerkiksi kotiin vietävät palvelut ja palvelutalot, psykiatria sekä lääkäreille suunnatut koulutukset. Päihdetyön osaamista tukee myös sairaaloiden päihdeyhdyshenkilöverkostot, joiden tuella organisaatioon päivitetään tarvittavat tiedotteet sekä tuetaan konsultaatioihin ja palvelujen tarkoituksenmukaiseen käyttöön. Toimintaa on laajennettu myös psykiatrian ryhmätoimintoihin, joissa teemaa on käsitelty potilasryhmissä. Vuoden 2017 alussa psykiatria-päihdepalveluissa toteutetaan moduulityyppisesti nuorten hoidon koulutuskokonaisuus. Tavoitteena on lisätä tietoisuutta nuorten psykiatria-päihdehoitomahdollisuuksista ja sujuvoittaa tarpeenmukaisiin hoitopalveluihin ohjautumista. Henkilökunnan osaamisen lisäämiseksi on tuotettu soten henkilöstölle sähköinen AUDIT- tuki ja ASSIST-työkalu seulontaan.	●
Tavoite 2. Tuetaan eläkeikäisten alkoholitonta elämää			
Toimenpide 1: Alkoholien käyttö otetaan puheeksi hyvinvointia edistävillä kotikäynneillä ja kotihoidon asiakkaiden kanssa hoito- ja palvelusuunnitelmaa tehtäessä.	Vastuutaho: Sosiaali- ja terveysvirasto	Ikäihmisten päihdepalvelut ja hoitopolut on päivitetty. Kotihoidolle suunnattua alkoholien käytön puheeksiotto koulutusta on aloitettu vuoden 2015 alussa, sisältöinä mm. AUDIT-testi, yli 65 v päihdemittari ja mini-interventio. Kotihoitoon kuvattu päihteiden käytön huomioivaa toimintamallia. Kotihoidon kokemusten perusteella alkoholien käyttöön kiinnitetään huomiota entistä enemmän ja pyritään lisäämään Auditin käyttöä. 75-vuotiaiden yhteistilaisuuksissa on mahdollisuus jäädä työntekijöiden kanssa keskustelemaan myös alkoholiasioista ja siihen liittyvää materiaalia on jaossa. 85-vuotiaiden hyvinvointia edistävillä	●

<p>Toimenpide 2: Tiedotetaan ikääntyneiden alkoholinkäytön riskeistä kotihoidon sekä monipuolisten palvelukeskusten ja päivätoiminnan asiakkaille.</p>	<p>Vastuutaho: Sosiaali- ja terveysvirasto</p>	<p>kotikäynneillä otetaan puheeksi alkoholi.</p> <p>Pilkeryhmien toiminta on vakiintunut ja ne toimivat hyvin kaikissa monipuolisissa palvelukeskuksissa ja Roihuvuoressa lisäksi Kööri- ja Vireryhmä. Syystien mpk:ssa toimii (kaupunkitasoinen) ikäihmisten päihdekuntoutus, jota toteutetaan tiiviissä yhteistyössä päihdepalvelujen kanssa.</p> <p>Palvelukeskusten tilaisuuksissa (esimerkiksi hyvinvointiluennoilla) on sivuttu aihetta ja sosiaaliohjannassa/-neuvonnassa otetaan asia tarvittaessa esille ja ohjataan asiakas päihdepalvelujen piiriin. Kirjallista materiaalia on jaossa.</p> <p>AUDIT-testejä ei tehdä systemaattisesti, mutta alkoholinkäyttö otetaan puheeksi ”matalalla kynnyksellä” esimerkiksi palvelukeskuksissa, päivätoiminnassa, lyhytaikashoidon ja arviointi- ja kuntoutusyksiköissä.</p> <p>Pilkeryhmäohjaajien koulutusta järjestetään säännöllisesti.</p> <p>Kotihoidossa viestintää tehdään osana toimintaa esimerkiksi puheeksiotona, ohjauksina hoitoon, kohtaamisena ja vuorovaikutuksena.</p> <p>ETY:n kotihoidon kampanjassa kesällä 2016 kaikille kotihoidon asiakkaille jaettiin Ikä tuo muutoksia -kortti, joka sisältää tietoa yli 65-vuotiaiden alkoholinkäytön riskirajoista. Teemaa on edistetty myös osana Stadin ikäohjelman asukastilaisuuksia, joissa yhtenä teemana on ollut alkoholin vaikutukset muistiterveeseen.</p>	
<p>Tavoite 3. Työttömien aktivointia ja työllistämispolkuja kehitetään</p>			
<p>Toimenpide 1: Helsingin kaupungin hallintokunnat työllistävät pitkäaikaisyöttömiä muun muassa sosiaalisten yritysten kautta.</p>	<p>Vastuutaho: Kaikki kaupungin virastot</p>	<p>PosiVire Oy on Helsingin kaupungin, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) ja yksityisen toimijan omistama sosiaalinen yritys. PosiVire työllistää heikossa työmarkkina-asemassa olevia pitkäaikaistyöttömiä ja osatyökykyisiä, sekä tukee heitä vapaille työmarkkinoille ja opiskelemaan siirtymisessä. Yhtiön palveluita vuonna 2015 ovat tilanneet Helsingin kaupungin Sosiaali- ja terveysvirasto ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin HUS Desiko ja Tietohallinto, yhteensä palvelutilauksia (htv) 30,6 (v. 2014 42,74 htv, v. 2013 46,5 ja vuonna 2012 54 palvelutilausta).</p> <p>Helsingin kaupungin työllisyyspalvelut järjestävät sekä kaupungin omissa virastoissa ja liikelaitoksissa, että Helsinki-lisän avulla yrityksissä, ml. sosiaaliset yritykset, ja yhdistyksissä työttömille helsinkiläisille mahdollisuuksia työllistyä. Kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa toteutettava palkkatukityö rahoitetaan kokonaan kaupunginkanslian hallinnoimasta työllisyysbudjetista. Yritykset ja yhdistykset puolestaan hakevat itse valtiolta palkkatuen ja sen</p>	

		<p>lisäksi kaupungin myöntämän Helsinki-lisän, joka rahoitetaan samoin kaupunginkanslian hallinnoimasta työllisyysbudjetista.</p> <p>Palkkatukityön kohderyhmät ovat pitkään työttömänä olleet (300 päivää passiivista työmarkkinatukea saaneet), alle 30-vuotiaat nuoret sekä maahanmuuttajat. Vuonna 2015 palkkatukityössä kaupungilla aloitti n. 1000 henkilöä, joista lähes 75 %:a kuului pitkäaikaistyöttömien kohderyhmään. Näiden 750 työllistetyn pitkäaikaistyöttömän lisäksi kaupunki maksoi runsaan 700 pitkäaikaistyöttömän palkkaus- ja rekrytointikustannuksiin Helsinki-lisää.</p> <p>Palkkatukityön kohderyhmät vuodelle 2016 ovat samat kuin vuonna 2015. Seurannan mukaan palkkatukityössä tullaan saavuttamaan tänä vuonna vähintään sama taso kuin edellisenä vuonna, mikä tarkoittaa noin 1500 pitkäaikaistyöttömän työsuhteen mahdollistamista vuonna 2015.</p> <p>Kaupunginkansliasta saadun tiedon mukaan pitkäaikaistyöttömiä työllistettiin kaupungille (siis kaupungin virastoihin ja liikelaitoksiin, ei sosiaalisiin yrityksiin) n. 700 vuoden 2014 aikana. Kanslian työllisyyspalvelut organisoivat tämän toiminnan sekä mahdollisti budjetistaan näiden työsuhteiden palkanmaksun.</p> <p>Useat hallintokunnat ovat viestittäneet, että työn vaativuuden vuoksi pitkäaikaistyöttömiä on vaikea työllistää.</p> <p>Terveysneuvontaa ja terveystarkastuksia on terveydenhuoltolain mukaan järjestettävä opiskelu- ja työterveyshuollon ulkopuolelle jääville nuorille ja työikäisille. Niiden on muodostettava toiminnallinen kokonaisuus muiden kunnan järjestämien palveluiden kanssa. Sosiaali- ja terveysviraston toteuttaa lain mukaista toimintaa.</p>	
<p>Tavoite 4. Helsingin kaupungin henkilöstön alkoholinkäytön ehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvät ohjeet tarkistetaan ja sisällöt ajantasaistetaan</p>			
<p>Toimenpide 1: Helsingin kaupungin henkilöstön päihdeohjelma uusitaan vuoden 2011 aikana.</p>	<p>Vastuutaho: Kaupunginkanslia</p>	<p>Helsingin kaupungin henkilöstön päihdeohjelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 10.12.2012 (§ 1419). Työhyvinvoinnin toimintaohjelmaan 2013 - 2016 on kirjattu, että johto huolehtii siitä, että päihdeohjelma käsitellään kaikissa kaupungin työyhteisöissä. Ohjelmaa on käsitelty kaksi kertaa soten esimiesinfossa vuonna 2016.</p>	<p>●</p>

Liite 2: Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman toteutuminen 2010–2016, toimenpidekohtainen kuvaus. 14.2.2017.

- toimenpide ei toteudu
- toimenpide on suunnitteluasteella
- käytännön toimenpiteitä on tehty
- toimenpide on toteutunut suunnitellusti